

551.5

K-49

У. С. Р. Р. — Н. К. З. С.

Українська Метеорологічна та Гідрологічна Служба

КЛІМАТИЧНИЙ КАЛЕНДАРИК

== КИЇВ ♦ ХАРКІВ ♦ ОДЕСА ==

ЗА ДАНИМИ ОБСЕРВАТОРІЙ

ДОДАТОК ДО ВІДРИВНОГО КАЛЕНДАРЯ УКРМЕТУ НА 1928 РІК

КИЇВ. 1928. УКРМЕТ
№ УМГС 361

1603

7

У 551.5
K-49

У. С. Р. Р. — Н. К. З. С.
УКРАЇНСЬКА МЕТЕОРОЛОГІЧНА ТА ГІДРОЛОГІЧНА СЛУЖБА

КЛІМАТИЧНИЙ КАЛЕНДАРИК

са КИЇВ ♦ ХАРКІВ ♦ ОДЕСА

ЗА ДАНИМИ ОБСЕРВАТОРІЙ

ДОДАТОК ДО ВІДРИВНОГО КАЛЕНДАРЯ УКРМЕТУ НА 1928 РІК

1603
Гідрометеорологічний
Інститут ім. М. Коцюбинського

И ○ КИЇВ — 1928 — УКРМЕТ
УМГС 361

перевірено
1966 г.

[551]

Київськ. Окрліт № 1.
Держтрест „Київ-Друк“,
1-ша фото-літо-друкарня.
Зам. № 534—3500.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—ВИВОДИ ЗА РІК.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:												
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За рік	За добу	опадями	*	S	≡	⚡	▲	⚡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	*	
Нормальні	7,2	—	66	—	6,9	592,9	—	153	56	6	66	19	2	11	46	139	136	68	95	
Найбільші	8,6	37,1	73	100	8,4	851,6	103,4	204	101	22	153	29	9	28	82	206	170	108	149	
Найменші .	5,4	-31,7	58	12	5,2	404,6	—	91	25	0	25	7	0	1	19	106	103	34	39	

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
7,4	11,2	8,7	8,9	15,0	9,4	8,1	14,8	16,5

КИЇВ, ОБСЕРВАТОРІЯ.

Координати: $\varphi = 50^{\circ} 26' 27''$ N, $\lambda = 30^{\circ} 30' 34''$ E.

Висота нуля шкали барометра над рів. моря $H = 183.1$.

Кліматичні величини для кліматичного календарика Київа обчислено за такими даними Київської Обс.

Температуру та вогкість повітря, суму опадів, число днів з опадами, снігом, ожеледдю, туманом, хуртовиною, ясних, похмурих, з морозом, без одлиги за 57 років (1870—1926).

Число днів з грозою, градом за 53 р. (1874—1926).

Число днів з сніговим настилом за 37 р. (1890—1926).

Обчислення зробили В. Імшенецький та М. Корхов.

„Календар погоди“ складено за матеріалами, що зібрав М. Данилевський.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.— ХАРКІВ.—ВИВОДИ ЗА РІК.

	Середня температура повітря.	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:									
				За місяць	За добу	опадми	*	≡	∟	⋈	ясних	похмурих	з морозом	без одлиги	✱
Нормальні	7,0	75	7,0	516,3	—	144,9	55	31,8	19	9,2	55,4	153,5	146,4	83,3	118
Найбільші .	8,4	80	7,6	707,7	82,5	179	76	55	33	19	78	198	179	120	160
Найменші .	5,5	68	6,2	330,9	—	96	33	18	11	1	25	118	89	46	71

П о в т о р е н н я в і т р і в %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
13,1	6,9	9,4	15,0	12,6	9,7	9,5	12,1	11,7

ХАРКІВ, ОБСЕРВАТОРІЯ.

Координати: $\varphi = 50^{\circ} 0' 10,2''$ N; $\lambda = 36^{\circ} 12' 15,5''$ на Е від Гр.

Висота нуля шкали барометра над рівнем моря $H = 140$ м.

Кліматичні величини для Харкова обчислено за такими даними Харківської Обс.:

Температуру повітря й опади за 35 р. (1892—1926 рр.).

Відн. вогкість, хмарність за 30 р.

Повторення вітрів, число днів з грозами й хуртовинами за 26 р. (1892—1914, 1924—25 рр.). Обчислення переведено під керівництвом проф. П е д а є в а, за винятком повтор. вітрів, що обчислено в Укрметі за неповними даними.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—ВИВОДИ ЗА РІК.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:												
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За рік	За добу	опадями	●	*	S	≡	⚡	⚡	⚡	ЯСНИХ	ПОХМУР.	З МОРОЗОМ	без одлиги	*
Нормальні	10,2	—	66	—	6,6	391,7	—	89,1	70,2	20,6	3,6	45,4	11,6	2,9	60,4	128,2	80,6	44,2	29,2	
Найбільші	11,3	35,8	77	100	8,6	625,3	103,1	136	116	49	19	104	24	17	96	214	122	90	74	
Найменші	8,7	-28,2	59	12	5,2	205,1	0	46	41	5	0	22	4	0	28	84	64	14	4	

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,3	16,5	14,4	12,6	11,3	13,5	11,2	7,9	11,3

ОДЕСА (місто), ОБСЕРВАТОРІЯ.

Координати: $\varphi = 46^{\circ} 28' 55''$ N, $\lambda = 30^{\circ} 45' 38''$ на Е від Гр.

Висота нуля шкали барометра над рівн. моря $H = 65.3$ м.

Кліматичні величини для клімат. календарика Одеси обчислено за такими даними Одеської Обс. (місто):

Температуру і вогкість повітря, суму опадів та число днів з опадами, дощем, снігом, туманом, грозою, з морозом та без одлиги—за 61 р. (1866—1926).

Хмарність, число днів з хуртовинами, з ясним та похмурих небом—за останні 57 років.

З ожеледдю—за 31 рік.

З сніговим настилом—за 32 роки.

Всі числа взято з спостережень Одеси (місто)—при Університеті, окрім днів з ожеледдю та сніговим настилом, що взяті з спостережень Обсерваторії, що за містом.

Обчислення переведено під керівництвом проф. І. Точидловського.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—СІЧЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	*	S	≡	⚡	▲	‡	ясних	похмур.	з могозом	без одлиги	☼
Нормальні	-5,7	—	84	—	7,9	33,9	—	15,2	13,2	1,2	6,6	0	0	2,8	2,1	18,4	29,1	19,6	26,2
Найбільші	-0,2	10,1	92	100	9,7	87,8	21,1	25	23	12	17	0	0	10	8	28	31	30	31
Найменші	-14,5	-28,1	70	37	5,7	0,1	—	1	1	0	0	0	0	0	0	10	20	6	2

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
7,1	10,2	7,4	7,3	14,6	9,9	9,3	17,5	16,7

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—СІЧЕНЬ.

3. Найраніша остання т-ра повітря -20° (1908 р.).
4. Пересічно перший день з температурою повітря -20° .
7. Теж -25° (імовірність $48^{\circ}/0$).
11. Найраніша остання т-ра повітря -15° (1910 р.)
13. Найпізніша перша т-ра повітря -10° (1887 р.).
18. Найпізніша перша середня добова т-ра повітря -10° (1879).
20. Многолітня середня т-ра повітря досягає свого мінімуму ($-9,2^{\circ}$).

На цей день пересічно припадає також найменша т-ра, що дістаємо з термінових записів.

22. Найраніший останній мороз -10° (1914 р.).
26. 1899 р. } Найраніший скрес Дніпра.
28. 1902 р. }

Січень у Києві має в середньому за багато років найменшу сер. місячну т-ру повітря, найменшу сер. міс. абсол. вогкість (2,7 мм.), найменше число днів з великими (≥ 10 мм.) опадами, найбільше число днів з снігом, з ожеледдю, найменше випарування.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—СІЧЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вогкість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:								
				За місяць	За добу	опад-дами	*	≡	⊕	ясних	пох-мурих	з мо-розом	без одмиги	⊗
Нормальні . .	-6,9	84	8,3	32,5	—	16,2	14,1	3,9	3,2	2,7	20,4	28,7	20,8	29
Найбільші . .	- 1,0	94	9,6	100,6	34,6	21	21	10	11	20	27	31	30	31
Найменші . .	-15,3	81	6,5	4,6	—	5	5	0	0	0	13	22	1	19

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
10,5	7,1	8,1	15,6	13,0	8,9	12,1	12,6	12,1

ХАРКІВ.—СІЧЕНЬ.

Січень в середньому за 35 років має найменшу середню т-ру повітря, найбільше число днів з снігом, з хуртовинами.

За 35 років максимум т-ри повітря у січні на Харк. Обс. спостерігався до 8.5° , мінімум до -33.1° .

29. I. 1910 р. найраніший скрес річок у Харкові за роки 1892—1927.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—СІЧЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	✱	S	≡	⌚	⚡	↗	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги
Нормальні	-2,6	—	84	—	8,0	27,2	—	8,4	3,5	5,9	1,0	6,6	0,02	1,0	2,1	18,2	21,7	14,8	11,6
Найбільші	4,2	13,0	92	100	9,6	100,7	30,6	18	15	23	4	19	1	8	9	28	31	29	31
Найменші .	-10,1	-24,0	70	34	5,0	0,4	—	1	0	0	0	0	0	0	0	8	2	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,5	18,7	17,7	11,9	6,7	8,4	11,8	10,0	13,3

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—ОДЕСА.—СІЧЕНЬ.

1. Пересічно перший день зниження температури до -10° .
4. Останній мороз в -10° (1908 р.).
9. Останній раз температура падала до -5° (1910 р.).
14. Пересічно перший день зниження температури до -15° .
21. Пересічно останній день з температурою -15° .
26. Середня температура за добу вперше знизилася до -5° (1919 р.).

За 61 рік:

Найбільша температура була 13.0° (22. I. 1899).

Найменша температура була -24.0° (29. I. 1893).

Один раз була гроза (24. I. 1921).

Граду за 61 рік ні разу не було.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—ЛЮТИЙ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в :											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	*	S	≡	∩	▲	⊕	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	⊗
Нормальні	-5,1	—	80	—	7,6	32,0	—	12,9	11,3	1,0	7,0	0	0	3,0	2,5	15,1	25,9	17,2	23,0
Найбільші	1,6	10,8	91	100	9,4	113,3	41,5	25	24	7	28	0	0	9	11	24	29	28	29
Найменші	-11,7	-31,7	67	32	5,4	5,1	—	6	3	0	0	0	0	0	0	7	15	4	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
5,0	9,5	8,6	9,7	17,3	10,5	8,9	15,7	14,8

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—ЛЮТИЙ.

8. Найпізніша перша т-ра повітря -15° (1923 р.).
18. Занотовано найменший мінімум т-ри повітря термографом -31.7° (1880 р.).
19. Найпізніша перша середня добова т-ра повітря -15° (1895 р.).
19. Найраніша остання т-ра повітря -5° .
23. Пересічно-останній день з морозом -15° .

Лютий у Києві має в середньому за багато років найменшу суму опадів, найменше число днів з росюю.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—ЛЮТИЙ.

	Середня температура повітря	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:								
				За місяць	За добу	опадями	*	≡	↕	ясних	похмурих	з морозом	без опади	⊠
Нормальні . .	-6,2	85	7,8	26,3	—	12,2	10,3	3,5	2,6	2,8	16,4	25,6	19,5	25
Найбільші . .	0,1	93	9,7	63,3	26,3	21	19	14	12	10	26	29	27	29
Найменші . .	-13,7	76	5,5	5,8	—	5	3	0	0	0	7	16	7	11

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
9,1	5,3	7,8	18,0	16,8	10,6	12,0	11,5	8,9

ХАРКІВ.—ЛЮТИЙ.

У середньому за 35 років на лютий припадає найменша сума опадів.

За 35 рок. максимум температури повітря у лютому на Харк. Обс. спостерігався до 11.0°, мінімум до —35.0°.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—ЛЮТИЙ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⌚	⊕	ясних	похмур.	з морозом	без одижи	✱
Нормальні	-1,8	—	82	—	7,7	22,2	—	7,6	3,3	4,8	1,0	6,6	0,02	0,6	2,1	15,6	19,6	12,5	8,3
Найбільші	4,0	17,1	95	100	9,5	95,4	26,0	19	12	13	5	20	1	8	8	25	29	27	28
Найменші .	-8,0	-28,2	64	25	5,8	0,0	—	2	0	0	0	1	0	0	0	7	6	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,1	16,5	17,9	15,0	8,8	10,0	10,9	8,0	11,8

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—ОДЕСА.—ЛЮТИЙ.

- 7. Пересічно останній день з температурою -10° .
- 11. Температура вперше знизилася до -10° (в зиму 1922—23 р.).
- 20. Пересічно останній день з температурою -5° .
- 24. Термометр в останній раз показав -15° (1917 р.).

За 61 рік:

Грива була один раз (3. II. 1884).

6. II. 1870 р. температура знижувалася до $-28,2^{\circ}$.

Середня за добу досягала $-20,9^{\circ}$ (14. II. 1911).

Найбільша температура досягала $17,1^{\circ}$ (24. II. 1903).

Граду за 61 рік ні разу не було.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—БЕРЕЗЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		Замість	За добу	опадями	*	S	≡	⌘	▲	‡	ясних	похмур.	з мого розом	без одлиги	☒
Нормальні	-0,4	—	72	—	7,3	41,5	—	13,8	8,8	0,8	8,2	0,1	0,1	1,9	3,4	14,8	23,7	7,7	16,7
Найбільші	4,9	21,7	86	100	9,7	88,3	32,5	21	17	4	21	2	1	8	12	29	31	24	31
Найменші	-7,2	-23,4	53	27	4,8	2,1	—	5	2	0	0	0	0	0	0	5	9	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	E	E	SE	S	SW	W	NW
5,7	10,7	8,7	10,9	17,7	10,6	8,7	13,8	13,2

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—БЕРЕЗЕНЬ.

8. Пересічно останній день з т-рою повітря -10° .
  9. Найраніший останній день з сер. добов. т-рою 0° (1876 р.).
  14. Пересічно останній день з морозом -5° .
  14. Найпізніший перший і найпізніший останній мороз -20° (1902 р.).
  - 17—18. Багаторічна середня добова т-ра повітря переходить через 0° .
  21. Пересічно-останній день з т-рою повітря -5° .
  23. Найпізніша остання середня добова т-ра повітря -15° (1883 р.).
  24. Найпізніша остання середня добова т-ра повітря -10° (1883 р.).
  24. Найпізніша остання т-ра повітря -15° (1883 р.).
  26. Найраніший останній день з морозом 0° (1920 р.).
  27. Теж -10° (1918 р.).
- Березень у Києві має найбільше число днів з інеем. Трапляються перші грози й перший град (рідко).

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—БЕРЕЗЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вогість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:									
				За місяць	За добу	опадами	*	≡	⊥	⊕	ясних	похмурих	з морозом	без одлиги	⊗
Нормальні	-1,1	83	7,5	32,4	—	12,6	8,4	4,7	0,1	1,2	3,7	17,0	24,5	10,6	19
Найбільші	3,6	89	9,1	100,0	36,5	23	20	14	2	5	15	25	31	22	31
Найменші .	-7,1	76	5,1	2,5	—	4	2	1	0	0	0	8	14	2	1

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
7,2	5,9	10,2	20,5	17,2	11,2	10,1	9,9	7,8

ХАРКІВ.—БЕРЕЗЕНЬ.

За 35 років максимум т-ри повітря у березні на Харк. Обс. спостерігався до 20.2⁰, мінімум до —25.7⁰.

3. III. 1916 р. метеорограф, що був випущений цього числа з Харк. Обс., записав на висоті 14.400 метр. температуру повітря —74.8⁰.

16. III. 1924 р. висота снігового настилу в Харкові досягла 70 сант.; це найбільша за роки 1892—1927.

16. III. (1914—1921 р.) найраніший останній день з середньою добов. т-рою $\leq 0^0$.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—БЕРЕЗЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегається	Середня	Спостерегається		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⚡	⚡	†	ясних	похмур.	в м'розом	без одлиги
Нормальні	2,6	—	73	—	7,6	27,3	—	8,5	5,5	3,4	0,5	7,1	0,1	0,6	2,7	15,0	12,6	4,2	3,0
Найбільші	6,0	23,6	90	100	10,0	72,1	28,5	17	16	11	5	21	2	5	13	26	29	21	11
Найменші	-4,0	-18,0	52	24	4,2	0,0	—	3	0	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
0,5	14,1	16,3	15,7	13,1	15,2	10,1	6,0	9,0

КАЛЕНДАР ПОГОДИ. — ОДЕСА. — БЕРЕЗЕНЬ.

1. Найраніша середня за добу температура 0°.
9. Найпізніше за 61 рік термометр показував —10° (1898 р.).
15. Найпізніше температура —5° (1903 р.)
19. Пересічно з 19. III. середні за добу не знижуються нижче за 0°.
20. Найраніше мінімум-термометр в-останнє показував 0° (1922 р.).

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—КВІТЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Серед-ни	Спосте-рігала-ся	Серед-ня	Спосте-рігала-ся		За мі-сяць	За добу	опа-дами	*	S	≡	☼	▲	⊕	яс-них	пох-мур.	з мо-розом	без од-лиги	☼
Нормальні	7,6	—	58	—	6,8	44,4	—	11,6	2,9	0,1	4,0	0,7	0,3	0,2	4,4	9,5	6,6	0,2	1,8
Найбільші	12,8	27,5	74	100	8,9	142,4	43,5	19	13	4	12	4	4	3	14	25	20	3	8
Найменші .	3,2	—8,4	41	14	3,9	2,8	—	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
6,1	11,6	10,7	11,9	21,0	9,7	6,4	10,0	12,6

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—КВІТЕНЬ.

1. Пересічно останній день з серед. добов. т-рою 0°.
2. Пересічно в цей день Дніпро звільняється від льоду.
10. Найпізніша остання т-ра повітря —5° (1881 р.).
12. Пересічно останній день з морозом 0°.
16. Найпізніше звільнення Дніпра від льоду (1883 р.).
24. Найпізніший останній день з сер. добов. т-рою 0° (1893 р.).

На квітень припадає найвищий багаторічний середній рівень Дніпра.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. — ХАРКІВ. — КВІТЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:									
				За місяць	За добу	опадями	*	≡	↖	↗	ясних	похмурих	з могором	без опадів	☒
Нормальні . .	7,6	68	7,2	37,1	—	10,5	2,4	1,1	0,5	0,2	4,5	11,1	7,4	0,4	1,3
Найбільші . .	11,8	82	9,8	101,6	28,0	19	12	5	3	3	14	26	18	5	8
Найменші . .	2,3	49	3,9	0,0	—	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
9,8	7,2	11,7	16,6	16,8	11,5	7,8	8,6	10,0

ХАРКІВ.—КВІТЕНЬ.

3. IV. 1920 р.—найраніший останній день з морозом.

6. IV. пересічно-останній день з середньою добов. т-рою $\leq 0^{\circ}$.

7. IV. 1908 р. найпізніший скрес річок в Харкові за роки 1892—1927

За 35 років максимум т-ри повітря у квітні на Харк. Обс. спостерігався до $29,6^{\circ}$, мінімум до $-12,6^{\circ}$.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА. КВІТЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⌘	⚡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	✱
Нормальні	9,0	—	60	—	6,5	25,1	—	7,1	6,9	0,6	—	3,1	0,6	0,04	5,0	9,8	1,2	0,02	—
Найбільші	12,0	25,3	78	99	9,1	101,8	61,2	16	16	5	—	10	5	2	13	24	9	1	—
Найменші .	5,2	—6,9	46	17	3,5	0,5	—	1	1	0	—	0	0	0	0	2	0	0	—

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,3	11,4	11,1	12,7	16,3	19,2	12,3	6,4	9,3

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—ОДЕСА.—КВІТЕНЬ.

5. Пересічно в цей день в-останнє середня за добу температура буває 0°.
8. Найпізніша середня за добу 0° (1926 р.).
11. 1899 р. було занотовано найпізнішу в Одесі хуртовину.
29. Найпізніші зниження температури за мінімум-термометром до 0° (1915, 1902 рр.).
12. IV. 1878 р. один раз за 61 рік було відзначено крупу.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. КИЇВ. ТРАВЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середні	Спостерегалася	Середні	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	*	S	≡	Л	▲	‡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	⊗
Нормальні	14,9	—	50	—	6,1	50,2	—	11,5	0,2	0	1,3	3,3	0,6	0,05	4,3	6,5	0,3	0	0
Найбільші	20,9	33,7	64	100	8,1	143,9	79,4	19	2	0	7	11	4	1	10	15	2	0	0
Найменші .	10,7	-2,4	38	17	3,4	9,3	—	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
7,2	12,4	13,5	11,7	15,2	8,6	6,9	9,9	14,6

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—ТРАВЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вогкість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:							
				За місяць	За добу	опадями	*	≡	⌘	ясних	похмурих	з морозом	без озонги
Нормальні	15,2	61	6,6	46,4	—	10,9	0,1	0,4	3,2	4,7	7,8	0,7	0
Найбільші	20,1	69	8,5	111,7	39,9	19	2	2	13	10	15	6	0
Найменші	10,8	48	5,2	8,9	—	5	0	0	0	0	2	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
10,7	7,8	12,4	17,5	12,9	10,8	8,0	8,5	11,4

ХАРКІВ.—ТРАВЕНЬ.

1. V. пересічно останній день з морозом.

9. V. 1905 р. найпізніший день з середньою добовою т-рою $\leq 0^{\circ}$.

У середньому за 35 років травень має найменшу сер. відн. вогкість повітря, найменше число днів з туманами.

За 35 рок. максимум т-ри повітря у травні на Харк. Обс. спостерігався до $33,5^{\circ}$, мінімум до $-5,4^{\circ}$.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—ТРАВЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⚡	⚡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	✱
Нормальні	16,2	—	55	—	6,0	30,9	—	7,5	7,5	—	—	1,4	2,7	—	5,3	7,1	—	—	—
Найбільші	21,3	35,0	74	99	8,9	122,1	47,5	16	16	—	—	12	11	—	16	16	—	—	—
Найменші	12,5	0,7	41	19	2,8	0,4	—	2	2	—	—	0	0	—	0	1	—	—	—

Повторення вітрів ‰

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,0	12,9	12,5	14,1	16,7	18,0	12,0	5,3	7,5

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—ОДЕСА.—ТРАВЕНЬ.

Один раз за 61 рік 6-го травня відзначено було крупу.

26. V. 1924 р. о 23 год. всі гігрографи показали відносну вологість 20%.

Дні місяця	Температура повітря		Температура води		Температура ґрунту		Вітер	Вологість	Хмарність	Дощ	Сніг
	Днем	Ноччю	Повітря	Під поверхнею	На глиб. 5 см	На глиб. 10 см					
1	12	5	12	10	12	10	С	75	3		
2	13	6	13	11	13	11	С	75	3		
3	14	7	14	12	14	12	С	75	3		
4	15	8	15	13	15	13	С	75	3		
5	16	9	16	14	16	14	С	75	3		
6	17	10	17	15	17	15	С	75	3		
7	18	11	18	16	18	16	С	75	3		
8	19	12	19	17	19	17	С	75	3		
9	20	13	20	18	20	18	С	75	3		
10	21	14	21	19	21	19	С	75	3		
11	22	15	22	20	22	20	С	75	3		
12	23	16	23	21	23	21	С	75	3		
13	24	17	24	22	24	22	С	75	3		
14	25	18	25	23	25	23	С	75	3		
15	26	19	26	24	26	24	С	75	3		
16	27	20	27	25	27	25	С	75	3		
17	28	21	28	26	28	26	С	75	3		
18	29	22	29	27	29	27	С	75	3		
19	30	23	30	28	30	28	С	75	3		
20	24	24	24	29	24	29	С	75	3		
21	25	25	25	30	25	30	С	75	3		
22	26	26	26	31	26	31	С	75	3		
23	27	27	27	32	27	32	С	75	3		
24	28	28	28	33	28	33	С	75	3		
25	29	29	29	34	29	34	С	75	3		
26	30	30	30	35	30	35	С	75	3		
27	31	31	31	36	31	36	С	75	3		
28	32	32	32	37	32	37	С	75	3		
29	33	33	33	38	33	38	С	75	3		
30	34	34	34	39	34	39	С	75	3		
31	35	35	35	40	35	40	С	75	3		

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—ЧЕРВЕНЬ

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:												
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	*	S	≡	☉	▲	⊕	ясних	похмур.	з могозом	без одлиги	☼	
Нормальні	18,3	—	54	—	6,4	75,3	—	13,4	0	0	1,6	5,2	0,5	0	3,2	6,7	0	0	0	
Найбільші	22,3	35,0	70	100	8,7	192,6	67,4	22	0	0	15	11	3	0	8	17	0	0	0	
Найменші	14,5	2,5	37	14	4,0	20,4	—	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
7,8	15,6	10,5	8,5	10,5	7,7	6,1	13,7	19,6

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ. ЧЕРВЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Число днів з:					
				За місяць	За добу	опадями	≡	☀	ясних	похмурих	
Нормальні	18,9	66	6,6	68,7	—	12,4	0,6	5,4	3,8	7,8	
Найбільші	24,4	75	7,6	123,6	68,0	24	3	13	8	14	
Найменші	15,4	51	4,7	4,3	—	5	0	1	0	2	

Повторення вітрів %									
Тиха	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	
16,3	7,9	12,0	13,6	9,3	8,6	7,4	12,8	12,1	

ХАРКІВ.—ЧЕРВЕНЬ.

2. VI. 1916 р. найпізніший день з морозом.

У середньому за 35 років червень має найбільшу суму опадів і найбільше число днів з грозами.

За 35 рок. максимум т-ри повітря у червні на Харк. Обс. спостерігався до 35,2°.

16. VI. 1926 злива в Харкові: за 7 хвил. випало опадів 22,1 мм, себ-то по 3,16 мм за хвилину. Це найбільша для Харкова інтенсивність опадів за роки 1899—1927.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—**ЧЕРВЕНЬ.**

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в :											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⌘	⚡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	✱
Нормальні	20,6	—	53	—	6,0	54,0	—	9,0	9,0	—	—	0,2	6,3	—	5,0	5,7	—	—	—
Найбільші	25,0	35,2	75	96	9,2	173,0	103,1	16	16	—	—	1	20	—	19	14	—	—	—
Найменші	18,1	6,0	37	20	2,3	1,0	—	2	2	—	—	0	0	—	0	0	—	—	—

П о в т о р е н н я в і т р і в %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
0,9	18,3	10,6	8,5	10,5	16,7	12,4	8,6	13,5

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.— ОДЕСА.— ЧЕРВЕНЬ.

Таких злив та граду з грозою, які пройшли над Одесою 8. VI. 1926 року, за 61 рік в Одесі не було; опадів за цю дсбу відзначено було 104 мм.

Погода за місяць

0,0	18,3	10,6	8,2	10,2	10,3	15,4	8,0	13,2
S	NE	E	SE	S	SW	W	NW	

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ. ЛИПЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів			Ч и с л о д н і в з:										
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	*	S	≡	∞	▲	‡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	*
Нормальні	19,9	—	54	—	6,0	73,9	—	12,6	0	0	1,4	4,7	0,3	0	4,6	5,9	0	0	0
Найбільші	23,4	37,1	69	100	7,6	195,4	103,4	21	0	0	8	11	1	0	13	17	0	0	0
Найменші	17,3	4,8	41	16	3,7	9,1	—	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
9,7	16,5	9,2	5,7	7,6	5,8	6,2	15,6	23,7

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—ЛИПЕНЬ.

Липень у Київі має в середньому за багато років найбільшу середню міс. абсолютну вогкість (11,6), найменше число днів з туманом.

+ —	Вітер						Температура						Вологість					
	Східний	Південний	Південно-західний	Західний	Північно-західний	Північний	1-го	2-го	3-го	4-го	5-го	6-го	7-го	8-го	9-го	10-го	11-го	12-го
0	0	0	0	0	0	0	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
0	0	0	0	0	0	0	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
0	0	0	0	0	0	0	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—ЛИПЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:					
				За місяць	За добу	опадями	≡	☔	ясних	похмурих	
Нормальні	20,6	67	6,0	61,6	—	11,3	0,8	5,1	6,3	5,8	
Найбільші	23,4	75	7,3	147,9	82,5	17	5	10	12	11	
Найменші	17,3	56	4,1	7,0	—	5	0	1	2	0	

Повторення вітрів %									
Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	
20,0	8,9	10,8	10,7	7,2	7,8	7,9	13,7	13,0	

ХАРКІВ.—ЛИПЕНЬ.

У середньому за багато років липень має найбільшу середню міс. т-ру повітря, найбільшу добову суму опадів.

За 35 рок. максимум т-ри повітря у липні на Харк. Обс. спостерігався до 37,3°.

Час доби	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Температура повітря	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
Вітер	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С		
Вологість повітря	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Висота хмар	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	
Віднос. вологість	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 12 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 18 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 24 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 30 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 0 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 6 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 12 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 18 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 24 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 30 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 0 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 6 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 12 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 18 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 24 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 30 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 0 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 6 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 12 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 18 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 24 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 30 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	
Віднос. вологість в 0 год.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. — ОДЕСА. — ЛИПЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⌚	⊕	ясних	похмур.	з м'орозом	без снігу	⊗
Нормальні	23,0	—	49	—	5,3	43,0	—	7,2	7,2	—	—	0,2	5,3	—	8,0	3,7	—	—	—
Найбільші	25,4	35,8	73	96	9,5	130,8	75,8	13	13	—	—	6	26	—	20	18	—	—	—
Найменші .	20,5	9,6	38	12	2,1	4,3	—	2	2	—	—	0	0	—	0	0	—	—	—

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
0,8	20,8	10,0	7,5	10,2	13,6	12,5	9,1	15,5

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. — КИЇВ. — СЕРПЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		Замісяць	За добу	опадями	*	S	≡	W	▲	⊕	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	×
Нормальні	18,5	—	54	—	5,7	58,6	—	11,2	0	0	3,0	3,2	0,2	0	6,6	5,3	0	0	0
Найбільші	23,1	35,8	71	100	8,6	123,8	64,3	21	0	0	27	9	2	0	21	17	0	0	0
Найменші	15,8	3,7	39	12	2,6	8,2	—	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиха	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
10,2	12,9	7,6	6,6	9,2	6,5	7,5	16,8	22,7

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—СЕРПЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Число днів в:				
				За місяць	За добу	опадів	≡	☀	ясних	похмурих
Нормальні	19,1	65	5,4	52,8	—	10,3	1,5	3,8	8,4	4,6
Найбільші	22,3	76	7,4	132,7	65,5	18	11	7	16	11
Найменші	16,5	47	3,1	11,1	—	4	0	0	2	1

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
20,2	7,6	9,0	11,3	6,8	6,2	7,4	15,4	16,1

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—СЕРПЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в :											
	Середня	Спостережена	Середня	Спостережена		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⚡	⚡	ясних	похмур.	з морозом	без оданги	☼
Нормальні	22,0	—	49	—	4,6	31,8	—	5,4	5,4	—	—	0,5	3,2	—	11,3	2,8	—	—	—
Найбільші	25,6	35,7	78	97	8,6	109,8	47,7	13	13	—	—	4	11	—	23	11	—	—	—
Найменші	19,5	8,3	35	19	1,4	0,0	—	0	0	—	—	0	0	—	2	0	—	—	—

П о в т о р е н н я в і т р і в %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,2	20,2	11,4	8,4	11,4	13,0	11,9	9,0	13,5

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—ВЕРЕСЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місья	За добу	опадми	*	S	≡	∩	▲	‡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	☼
Нормальні	13,7	—	57	—	5,8	48,8	—	10,1	0,1	0	4,8	1,0	0,1	0	6,7	6,4	0,3	0	0,05
Найбільші	18,6	33,6	71	100	9,5	148,6	64,7	20	2	0	16	5	1	0	19	21	7	0	2
Найменші .	10,4	—2,9	41	16	2,5	2,8	—	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
9,1	10,1	8,0	7,5	13,1	7,8	8,6	16,7	19,1

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—ВЕРЕСЕНЬ.

20. Найраніший перший день з морозом 0° (1921 р.).

Вересень у Київі є перший місяць (після літа) з морозами, з снігом (рідко). У вересні найбільше днів з рососою, найменше число днів з опадами.

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Температура	17,7	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	
Вітер	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	
Вологість	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	
Вітряна швидкість	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
Висота сонця	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Довгота дня	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5
Висота місяця	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Висота зорі	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Висота планети	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Висота комети	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. — ХАРКІВ. — ВЕРЕСЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:							
				За місяць	За добу	опадями	*	≡	⌚	ясних	похмурих	з морозом	без одлиги
Нормальні	13,7	70	5,8	35,5	—	8,6	0,1	1,9	0,7	7,9	7,2	1,0	0
Найбільші	18,5	79	7,6	96,6	43,0	16	2	8	2	18	30	6	0
Найменші	10,3	49	3,7	0,6	—	3	0	0	0	0	2	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
18,0	7,3	9,4	13,6	9,2	8,7	8,6	12,6	12,6

ХАРКІВ.—ВЕРЕСЕНЬ.

1. IX. 1906 р. найраніший день з морозом.

У середньому за 35 років вересень має найменше число днів з опадами.

За 35 рок. максимум т-ри повітря у вересні на Харк. Обс. спостерігався до 34,3°, мінімум до —4,8°.

З 27. IX. по 7. XI. 1896 р. (42 дні) не було дощів.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—ВЕРЕСЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	⚡	⚡	†	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги
Нормальні	17,1	—	54	—	4,9	29,9	—	5,3	5,3	0,03	—	1,6	1,0	—	9,7	5,1	0,02	—	—
Найбільші	21,1	33,2	81	99	8,0	144,9	78,7	14	14	1	—	11	5	—	21	12	1	—	—
Найменші	14,1	—0,2	37	18	2,0	0,0	—	0	0	0	—	0	0	—	1	0	0	—	—

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,9	18,4	13,2	11,8	11,8	12,8	9,9	8,3	11,9

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—ОДЕСА.—ВЕРЕСЕНЬ.

27. Мінімум-термометр найраніше знизився до 0⁰ (1906 р.).

За 61 рік 25-го IX. 1875 року один раз була крупа.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—ЖОВТЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		Замість	За добу	опадів	*	S	≡	⚡	▲	+	ясних	похмур.	з могозом	без одлиги	⊗
Нормальні	7,4	—	68	—	6,7	46,7	—	11,2	1,5	0,05	9,2	0,4	0,1	0,1	5,0	12,0	6,1	0,6	0,5
Найбільші	12,2	28,0	82	100	9,0	140,6	46,0	19	6	2	20	2	1	2	20	23	20	5	6
Найменші .	2,3	-17,8	45	17	1,9	1,4	—	1	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
7,4	8,2	8,0	10,1	19,3	11,2	9,2	14,3	12,3

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—ЖОВТЕНЬ.

8. Найраніший перший день з середнього добовою т-рою повітря 0°.

17. Пересічно перший день з морозом.

20. Найраніший перший мороз —5° (1920 р.).

27. Найраніша перша т-ра повітря —10° (1912 р.)

30. Теж —15° (1920 р.).

31. Найраніша перша середня доб. т-ра повітря —5°.

Жовтень у Києві в середньому за багато років має найбільше туманів.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—ЖОВТЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вогість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:									
				За місяць	За добу	опадями	*	≡	∩	+	ясних	похмурих	з морозом	без снігу	☒
Нормальні . .	6,9	76	6,4	45,2	—	10,4	1,2	3,1	0,3	0,2	6,2	12,5	9,8	0,9	1
Найбільші . .	11,8	87	8,7	111,0	48,2	18	5	9	2	3	19	21	25	6	9
Найменші . .	1,2	62	1,4	0,0	—	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
15,6	5,2	7,7	14,7	13,7	11,4	8,2	11,3	12,2

ХАРКІВ.—ЖОВТЕНЬ.

- 1. X. 1904 р. найраніший день з середньою добовою т-рою $\leq 0^{\circ}$.
- 1. X. пересічно перший день з морозом.
- 24. X. пересічно перший день з середньою добовою т-рою $\leq 0^{\circ}$.
- 29. X. 1905 р. найпізніший перший день з морозом.

За 35 років максимум т-ри повітря у жовтні на Харків. Обс. спостерігався до 26.4° , мінімум до -18.1° .

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. — ОДЕСА. — ЖОВТЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць.	За добу	опадів	●	*	S		⚡	⚡	ясних	похмур.	в морозом	без оданги	✱
Нормальні	11,3	—	67	—	6,1	35,6	—	6,1	5,9	0,2	—	4,6	0,3	0,02	5,5	9,4	0,5	0,1	—
Найбільші	16,0	27,1	78	100	9,0	106,9	56,4	14	13	4	—	20	3	1	11	20	11	3	—
Найменші	5,3	-13,7	53	27	3,5	0,0	—	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	0	—

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,5	14,2	15,6	17,2	11,9	13,3	10,4	7,0	8,9

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.— ОДЕСА.— **ЖОВТЕНЬ.**

25. Найраніше середня т-ра за добу 0° (1912 р.).

28. Найраніше середня т-ра —5° (1912 р.).

31. Найраніше середня т-ра —10° (1920 р.).

За 61 рік в жовтні ні разу не було граду.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. — КИЇВ. Листопад.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Число днів з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	*	∞	≡	⚡	▲	⊕	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	☼
Нормальні	1,2	—	81	—	8,0	43,5	—	13,6	6,3	1,2	10,2	0,04	0,1	0,8	1,7	18,5	17,1	6,5	6,9
Найбільші	6,2	23,2	89	100	9,8	116,8	48,4	27	20	11	21	1	2	4	7	27	29	17	30
Найменші	-3,6	-21,9	68	18	5,4	2,0	—	1	0	0	1	0	0	0	0	8	1	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
6,7	8,2	5,7	8,0	17,5	13,2	10,7	16,0	14,0

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—ЛИСТОПАД.

1. Найраніше з'явлення криги на Дніпрі (1881 р.).
  2. Пересічно перший день з середньою доб. т-рою 0° .
  7. Найраніша перша середня доб. т-ра -10° (1888 р.).
  10. Пересічно в цей день уперше з'являється крига на Дніпрі.
  12. Найпізніший перший мороз 0° (1923 р.).
  14. Пересічно перший день з морозом -5° .
  22. Перший день з багаторічн. середн. добов. т-рою повітря 0° .
  25. Пересічно перший день з середньою доб. т-рою повітря -5° .
  31. Найраніша перша т-ра повітря -20° (1915 р.).
- Листопад у Києві—місяць останніх гроз (явище дуже рідке).

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—ЛИСТОПАД.

	Середня температура повітря	Середня воєкість по-вітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:								
				За місяць	За добу	опадів	*	≡	↔	ясних	похмурих	з морозом	без одлиги	☒
Нормальні . .	0,4	85	8,5	40,5	—	13,2	5,5	4,4	0,2	2,0	20,2	20,0	10,1	8
Найбільші . .	5,4	93	9,9	149,0	34,9	18	13	13	6	9	30	29	20	27
Найменші . .	—4,8	77	6,9	2,2	—	4	0	0	0	0	13	9	1	0

Повторення вітрів %

Типа	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
10,8	6,4	6,7	13,0	13,4	10,1	13,1	14,7	11,8

ДАВОТНА ХАРКІВ.—ЛИСТОПАД.

24. XI. 1905 р. найпізніший перший день з середньою т-рою повітря $\leq 0^{\circ}$.

За 35 років максимум т-ри повітря у листопаді на Харків. Обс. спостерігався до 20.4° , мінімум до -22.4° .

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
8	101	100	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
7	101	100	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
6	101	100	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ОДЕСА.—ЛИСТОПАД.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За міс.	За добу	опадями	●	*	S	≡	N	‡	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	✱
Нормальні	4,9	—	78	—	7,8	33,7	—	8,6	6,9	1,5	0,3	5,8	0,1	0,2	2,1	16,6	8,0	2,8	1,0
Найбільші	11,9	20,0	87	100	9,6	95,4	45,5	19	16	6	3	17	2	2	7	26	22	13	6
Найменші	-1,3	-15,8	63	23	5,5	0,0	—	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,6	15,6	17,7	15,4	10,2	11,6	9,1	7,8	11,0

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—ОДЕСА —ЛИСТОПАД.

2. Пересічно вперше т-ра падає до 0°.
19. Пересічно перший день, коли середня т-ра за добу буває 0°.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—КИЇВ.—ГРУДЕНЬ.

	Температура повітря		Відносна вологість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в :											
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	*	S	≡	Λ	▲	⊕	ясних	похмур.	з морозом	без одлиги	✱
Нормальні	-3,6	—	86	—	8,4	44,1	—	15,5	11,7	1,5	8,9	0	0	2,3	1,4	19,7	26,8	16,5	19,5
Найбільші	1,0	13,0	95	100	9,9	116,7	32,4	25	25	9	23	0	0	8	5	29	31	29	31
Найменші	-11,8	-30,0	75	31	6,3	5,4	—	6	0	0	2	0	0	0	0	11	17	3	0

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
7,2	8,7	5,9	9,2	16,8	11,0	9,2	17,3	14,7

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—КИЇВ.—ГРУДЕНЬ.

1. Найраніша перша середня доб. т-ра повітря -15° (1875 р.).
3. Пересічно перший день з морозом -10° .
9. Найпізніша перша т-ра повітря -5° (1903 р.).
11. Найпізніший день з середньою доб. т-рою повітря 0° .
12. Найпізніше з'явлення криги на Дніпрі (1886 р.).
18. Найраніша остання середня доб. т-ра повітря -15° (1881 р.).
25. Пересічно перший день з т-рою повітря -15° .
29. Найпізніший перший день з серед. доб. т-рою повітря -5° (1874 р.).

Г р у д е н ь у Київі має в середньому за багато років найбільшу середню міс. відносну вогкість, найбільше число днів з наморозью, найбільше число днів з опадами, найбільшу хмарність.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ.—ХАРКІВ.—ГРУДЕНЬ.

	Середня температура повітря	Середня вологість повітря	Середня хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:								
				За місяць	За добу	опадями	*	≡	⊕	ясних	похмурих	з морозом	без одягу	⊗
Нормальні .	-4,8	88	8,5	37,3	—	16,7	12,9	4,9	1,6	2,4	22,7	28,7	21,0	23
Найбільші .	-0,6	97	9,7	86,4	25,9	22	19	12	6	6	30	31	29	31
Найменші .	-10,1	78	6,3	3,3	—	5	4	1	0	0	15	21	7	5

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
8,6	5,8	7,4	14,7	15,3	10,6	11,9	13,9	11,8

ХАРКІВ.—ГРУДЕНЬ.

У середньому за 35 рок. грудень має найбільше число днів з опадами, з туманом.

За 35 рок. максимум т-ри повітря у грудні на Харків. Обс. спостерігався до 10.7° , мінімум до -26.1° .

19. XII. 1899 р. спостерігали найбільше за роки 1882—1927 тиснення повітря 776.7 мм, з приведенням до рів. моря 791.8 мм.

КЛІМАТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ. — ОДЕСА. — ГРУДЕНЬ.

	Температура повітря		Вогкість о 13 год.		Хмарність о 13 год.	Сума опадів		Ч и с л о д н і в з:												
	Середня	Спостерегалася	Середня	Спостерегалася		За місяць	За добу	опадями	●	*	S	≡	Λ	‡	ясних	похмур.	з м'озом	без одлиги	✱	
Нормальні	0,1	—	84	—	8,1	31,0	—	9,2	5,2	4,1	1,0	7,9	0,01	0,5	1,6	19,2	17,5	9,8	4,4	
Найбільші	7,3	15,6	92	100	9,8	135,3	37,5	19	16	14	5	22	1	5	6	30	30	27	27	
Найменші	-7,5	-21,6	67	33	5,4	0,1	—	1	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	

Повторення вітрів %

Тиша	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1,8	16,2	18,9	13,4	8,2	10,5	10,9	9,4	10,7

КАЛЕНДАР ПОГОДИ.—ОДЕСА.—ГРУДЕНЬ.

8. Пересічно перший день з середньою температурою за добу -5° .
13. Вперше т-ра упала до 0° (в зиму 1923—24 р.).
22. В тому самому 1923 році було простежено й найпізніший термін, 22 грудня, коли вперше середня за добу температура упала до 0° .
24. В 1902 р. ми мали найраніше за 61 рік зниження температури до -15° .
Один раз за 61 рік була гроза (1926 р.).

Ціна 30 коп.